

Helhetlig risikostyring – et integrert rammeverk

Sammendrag

September 2004/
Oktober 2005

Helhetlig risikostyring – et integrert rammeverk

Sammendrag

September 2004/
Oktober 2005

Copyright © 2004 by The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, C/O AICPA , Harborside Financial Center, 201 Plaza Three, Jersey City, NJ 07311-3881, USA. All rights reserved.

Permission has been obtained from the copyright holder, The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, C/O AICPA , Harborside Financial Center, 201 Plaza Three, Jersey City, NJ 07311-3881, U.S.A., to publish this translation, which is the same in all material respects, as the original, unless approved as changed. Permission has been obtained to publish the translation in the following publication: *Helhetlig risikostyring – integrert rammeverk. Sammendrag*. No part of this document may be reproduced, stored in any retrieval system, or transmitted in any form, or by any means electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without written permission of **The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission**.

© Norges Interne Revisorers Forening (NIRF), Oslo 2005.

NIRF har fått tillatelse fra rettighetshaveren The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, C/O AICPA, Harborside Financial Center, 201 Plaza Three, Jersey City, NJ 07311-3881, U.S.A., til å publisere denne oversettelsen av *Enterprise Risk Management – Integrated Framework*, som er identisk med originalen, med mindre endringer er spesielt godkjent. Tillatelse er gitt til å publisere oversettelsen i følgende publikasjon: *Helhetlig risikostyring – integrert rammeverk. Sammendrag*. Ingen del av denne publikasjonen kan kopieres, lagres eller sendes i noen som helst form og/eller måte, uten skriftlig tillatelse fra **The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission**.

Oversettelse: Kari Øvsthus
Produksjon: Pr-info Hamar

Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)

Oversight

COSO Chair

American Accounting Association

American Institute of Certified Public Accountants

Financial Executives International

Institute of Management Accountants

The Institute of Internal Auditors

Representative

John J. Flaherty

Larry E. Rittenberg

Alan W. Anderson

John P. Jessup
Nicholas S. Cyprus

Frank C. Minter
Dennis L. Neider

William G. Bishop, III
David A. Richards

Project Advisory Council to COSO

Guidance

Tony Maki, Chair
Partner
Moss Adams LLP

James W. DeLoach
Managing Director
Protiviti Inc.

John P. Jessup
Vice President and Treasurer
E. I. duPont de Nemours and
Company

Mark S. Beasley
Professor
North Carolina State University

Andrew J. Jackson
Senior Vice President of
Enterprise Risk Assurance
Services
American Express Company

Tony M. Knapp
Senior Vice President and
Controller
Motorola, Inc.

Jerry W. DeFoor
Vice President and Controller
Protective Life Corporation

Steven E. Jameson
Executive Vice President, Chief
Internal Audit & Risk Officer
Community Trust Bancorp, Inc.

Douglas F. Prawitt
Professor
Brigham Young University

PricewaterhouseCoopers LLP

Author

Principal Contributors

Richard M. Steinberg
Former Partner and Corporate
Governance Leader (Presently
Steinberg Governance
Advisors)

Miles E.A. Everson
Partner and Financial Services
Finance, Operations, Risk and
Compliance Leader
New York

Frank J. Martens
Senior Manager, Client
Services
Vancouver, Canada

Lucy E. Nottingham
Manager, Internal Firm
Services
Boston

FORORD

For mer enn et tiår siden utga Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) *Internal Control – Integrated Framework* (COSO-rapporten). Hensikten var å hjelpe foretak og andre virksomheter med å evaluere og forbedre sine systemer for intern kontroll. Rammeverket har siden blitt innarbeidet i retningslinjer og regelverk, og brukt av tusenvis av virksomheter for å oppnå bedre kontroll med aktivitetene i deres streben etter å nå sine målsettinger.

I de senere år har risikostyring blitt gjenstand for økt interesse og fokus, og det er blitt stadig klarere at det eksisterer et behov for et solid rammeverk for å identifisere, evaluere og håndtere risiko på en effektiv måte. I 2001 startet COSO et prosjekt og engasjerte PricewaterhouseCoopers for å utvikle et rammeverk som skulle være til bruk for ledelsen for å evaluere og forbedre den helhetlige risikostyringen i virksomheten.

Perioden da rammeverket ble utviklet var preget av en rekke høyt profilerte forretningsskandaler, hvor investorer, ansatte og andre interessenter led store tap. I kjølvannet fulgte krav om forbedret virksomhetsstyring og risikostyring, med krav om nye lover, forskrifter og regelverk for børsnotering. Behovet for et rammeverk for helhetlig risikostyring, som beskriver nøkkelprinsipper og -begreper, et felles språk og en klar veiledning ble enda tydeligere. COSO er av den oppfatning at *Helhetlig risikostyring – et integrert rammeverk* vil dekke dette behovet og forventer at det vil møte bred aksept fra foretak og andre organisasjoner, samt fra investorer og interessenter.

Sarbanes-Oxley-loven av 2002 i USA kom som et resultat av dette. Tilsvarende lovgivning er vedtatt eller blir vurdert i andre land. Denne loven innfører det gamle kravet om at aksjeselskaper skal ha systemer for intern kontroll. Loven krever at ledelsen skal attestere, og den uavhengige revisoren bekrefte, effektiviteten i disse systemene. *Intern kontroll – et integrert rammeverk*¹, som fortsatt gjelder, tjener som en bredt akseptert standard for å tilfredsstillere disse rapporteringskravene.

Helhetlig risikostyring – et integrert rammeverk bygger på rammeverket for intern kontroll, og setter et sterkere og mer omfattende fokus på temaet helhetlig risikostyring. Intensjonen er ikke at det skal erstatte rammeverket for intern kontroll, men snarere oppta dette som en del av det nye rammeverket. Foretak kan således beslutte å bruke rammeverket for helhetlig risikostyring til både å dekke sine behov i forhold til intern kontroll og til å bevege seg i retning av en mer omfattende prosess for risikostyring.

En av de kritiske utfordringene for ledergrupper er å bestemme hvor stor risiko virksomheten kan og skal utsettes for i prosessen med å skape verdier. Denne rapporten vil gjøre dem bedre i stand til å møte disse utfordringene.

John J. Flaherty
Chair, COSO

Tony Maki
Chair, COSO Advisory Council

¹Henvísningen referer til den norske oversettelsen av COSO-rapporten fra 1992.

SAMMENDRAG

Den underliggende forutsetningen for helhetlig risikostyring er at enhver virksomhet eksisterer for å skape verdier for sine interessenter. Alle virksomheter står overfor usikkerhet, og utfordringen for ledelsen er å avgjøre hvor mye usikkerhet den skal akseptere i sin streben etter å skape verdier for sine interessenter. Usikkerhet innebærer både risikoer og muligheter, med potensial til å forringe eller øke verdier. Helhetlig risikostyring gjør ledelsen i stand til å håndtere usikkerhet og tilhørende risikoer og muligheter på en effektiv måte, og derved øke mulighetene for verdiskapning.

Maksimal verdiskapning oppnås når ledelsen fastsetter strategi og målsettinger slik at det er optimal balanse mellom vekst- og lønnsomhetsmål og relaterte risikoer, og utnytter ressursene målrettet og kostnadseffektivt for å nå virksomhetens mål. Helhetlig risikostyring innebærer:

- *Å samordne risikoappetitt og strategi* – Ledelsen vurderer virksomhetens risikoappetitt når den evaluerer strategiske alternativer, etablerer tilhørende målsettinger og utvikler mekanismer for å håndtere tilhørende risikoer.
- *Å forbedre beslutninger angående risikohåndtering* – Helhetlig risikostyring gir støtte til å identifisere og velge mellom ulike alternativer for risikohåndtering – å unngå, redusere, dele og akseptere risiko.
- *Å redusere driftsrelaterte overraskelser og tap* – Virksomheten får økt evne til å identifisere potensielle hendelser og iverksette tiltak, og på denne måten redusere overraskelser og påfølgende kostnader eller tap.
- *Å identifisere og håndtere sammensatte risikoer og risikoer som gjelder på tvers av virksomheten* – Enhver virksomhet står overfor et utall risikoer som berører ulike deler av organisasjonen. Helhetlig risikostyring gjør det lettere å respondere effektivt på konsekvenser som er innbyrdes forbundet, og å koordinere tiltakene på sammensatte risikoer.
- *Å utnytte muligheter* – Ved å vurdere alle tenkelige hendelser, kan ledelsen identifisere og realisere muligheter på en proaktiv måte.
- *Å forbedre utnyttelse av kapital* – Å få håndfast informasjon om risiko gjør det mulig for ledelsen å vurdere det totale kapitalbehovet og forbedre kapitalallokeringen på en effektiv måte.

Disse iboende mulighetene i helhetlig risikostyring hjelper ledelsen til å nå virksomhetens resultat- og lønnsomhetsmål og forhindre tap av ressurser. Helhetlig risikostyring bidrar til å sikre effektiv rapportering og etterlevelse av lover og regler, og unngå skade på virksomhetens renommé med påfølgende konsekvenser. Kort oppsummert hjelper helhetlig risikostyring virksomheten med å komme dit den vil og unngå fallgruver og overraskelser på veien.

Hendelser – risikoer og muligheter

Hendelser kan ha negative konsekvenser, positive konsekvenser eller begge deler. Hendelser med negative konsekvenser utgjør risikoer, som kan forhindre verdiskapning eller forringe eksisterende verdier. Hendelser med positive konsekvenser kan oppveie negative konsekvenser eller representere muligheter. Mulighet er det at en hendelse kan inntreffe og påvirke måloppnåelsen positivt, eller støtte verdiskapning eller bevaring av verdier. Ledelsen kanaliserer mulighetene tilbake til sine strategi- eller målformuleringsprosesser og utformer planer for å utnytte mulighetene.

Definisjon av helhetlig risikostyring

Helhetlig risikostyring behandler risikoer og muligheter som påvirker verdiskapning eller bevaring av verdier, og defineres på følgende måte:

Helhetlig risikostyring er en prosess, gjennomført av virksomhetens styre, ledelse og ansatte, anvendt i fastsettelse av strategi og på tvers av virksomheten, utformet for å identifisere potensielle hendelser som kan påvirke virksomheten og for å håndtere risiko slik at den er i samsvar med virksomhetens risikoappetitt, for å gi rimelig grad av sikkerhet for virksomhetens måloppnåelse.

Definisjonen avspeiler visse grunnleggende begreper. Helhetlig risikostyring er:

- En kontinuerlig prosess som gjennomsyrrer virksomheten
- Utført av mennesker på alle nivåer i en organisasjon
- Anvendt i fastsettelse av strategi
- Anvendt på tvers av virksomheten, på alle nivåer og i alle enheter. Risikoen vurderes også for virksomheten som helhet
- Utarbeidet for å identifisere potensielle hendelser som, hvis de inntreffer, vil påvirke virksomheten, og for å håndtere risikoer i samsvar med virksomhetens risikoappetitt.
- Egnert til å gi rimelig grad av sikkerhet for virksomhetens ledelse og styre
- Fokuserert på måloppnåelse innenfor én eller flere atskilte, men overlappende kategorier

Definisjonen er gjort vid med hensikt. Den omfatter grunnleggende nøkkelbegreper for hvordan foretak og andre organisasjoner håndterer risiko, og gir en basis for anvendelse på tvers av organisasjoner, bransjer og sektorer. Den fokuserer direkte på oppnåelse av etablerte målsettinger for en gitt virksomhet, og gir et grunnlag for å bestemme effektiviteten i den helhetlige risikostyringen.

Måloppnåelse

Innenfor rammene av en virksomhets formål eller visjon etablerer ledelsen strategiske målsettinger, velger strategi og etablerer tilhørende målsettinger for virksomheten. Rammeverket for helhetlig risikostyring har fokus på oppnåelse av virksomhetens målsettinger som kan deles inn i fire kategorier:

- *Strategiske* – mål på overordnet nivå, som er i samsvar med og støtter virksomhetens formål
- *Driftsrelaterte* – målrettet og kostnadseffektiv bruk av virksomhetens ressurser
- *Rapporteringsrelaterte* – pålitelig rapportering
- *Etterlevelsesrelaterte* – etterlevelse av gjeldende lover og regler

Inndelingen av virksomhetens målsettinger i kategorier gjør det mulig å fokusere på ulike aspekter ved helhetlig risikostyring. Disse atskilte, men overlappende kategoriene – en gitt målsetting kan passe inn i mer enn én kategori – retter seg mot ulike behov i virksomheten og kan ligge under ulike ledesers ansvarsområder. Denne inndelingen gjør det også mulig å skille mellom hva som kan forventes innen de ulike målsettingskategoriene. Det finnes også en annen kategori, sikring av ressurser, som brukes i noen virksomheter.

Fordi målsettinger relatert til pålitelig rapportering og etterlevelse av lover og regler er innenfor virksomhetens kontroll, kan helhetlig risikostyring forventes å gi rimelig grad av sikkerhet for at disse målsettingene oppnås. Oppnåelse av strategiske og driftsrelaterte målsettinger er imidlertid påvirket av eksterne hendelser som virksomheten ikke alltid kan kontrollere. Helhetlig risikostyring kan med en rimelig grad av sikkerhet bidra til at ledelsen, og styret i sin “påse”-rolle, rettidig blir gjort oppmerksom på hvorvidt virksomheten beveger seg mot oppnåelse av disse målsettingene.

Komponenter i helhetlig risikostyring

Helhetlig risikostyring består av åtte komponenter som henger innbyrdes sammen. Disse tar utgangspunkt i måten ledelsen driver en virksomhet på og er integrert i ledelsesprosessen. Disse komponentene er:

- *Internt miljø* – Det interne miljøet er utgangspunktet for de ansattes holdning til risiko. Det omfatter også filosofi for risikostyring og risikoappetitt, integritet og etiske verdier, og miljøet de opererer i.
- *Etablering av målsettinger* – Målsettinger må finnes før ledelsen kan identifisere potensielle hendelser som kan påvirke oppnåelsen av disse. Helhetlig risikostyring sikrer at ledelsen har på plass en prosess for å etablere målsettinger, og at de valgte målsettingene støtter og er i samsvar med virksomhetens formål og avspeiler dens risikoappetitt.

- *Identifisering av hendelser* – Interne og eksterne hendelser som påvirker en virksomhets mål-oppnåelse må identifiseres, og man skiller mellom risikoer og muligheter. Muligheter kanaliseres tilbake til ledelsens prosesser for fastsettelse av strategi eller målsettinger.
- *Risikovurdering* – Risikoer blir analysert og man vurderer sannsynlighet og konsekvens, som et grunnlag for å avgjøre hvordan de skal håndteres. Både iboende og gjenværende risiko blir vurdert.
- *Risikohåndtering* – Ledelsen velger former for risikohåndtering – å unngå, akseptere, redusere eller dele risiko – og utvikler en handlingsplan for å bringe risikoen i samsvar med virksomhetens risikotoleranse og risikoappetitt.
- *Kontrollaktiviteter* – Retningslinjer og rutiner blir etablert og implementert for å sikre at risikohåndteringen blir utført på en effektiv måte.
- *Informasjon og kommunikasjon* – Relevant informasjon blir identifisert, fanget opp og kommunisert i en form og i et tidsperspektiv som gjør det mulig for de ansatte å ivareta sitt ansvar. Effektiv kommunikasjon skjer også i videre forstand, både vertikalt og horisontalt i virksomheten.
- *Oppfølging* – Den helhetlige risikostyringsprosessen blir fulgt opp og endret etter behov. Oppfølging utføres gjennom løpende ledelsesaktiviteter, frittstående evalueringer eller begge deler.

Helhetlig risikostyring er ikke en serieprosess i snever forstand der en gitt komponent bare påvirker den neste. Det er en gjentakende prosess med mange retninger der alle komponentene påvirker hverandre.

Forholdet mellom målsettinger og komponenter

Det er en direkte sammenheng mellom målsettinger, som er det virksomheten søker å oppnå, og komponentene i helhetlig risikostyring, som representerer det som kreves for å oppnå dem. Sammenhengen kan beskrives ved hjelp av en tredimensjonal matrise i form av en kube.

De fire målsetningskategoriene – strategiske, driftsrelaterte, rapporteringsrelaterte og etterlevelsereelaterte – er representert ved hver sin loddrette kolonne, de åtte komponentene ved hver sin vannrette rad og virksomhetens enheter ved den tredje dimensjonen. Denne beskrivelsen viser mulighetene for å fokusere på risikostyring for virksomheten som helhet, eller for en målsetningskategori, komponent, organisasjonsenhet eller en hvilken som helst undergruppe av disse.

Effektivitet

For å avgjøre om den helhetlige risikostyringen for en virksomhet er “effektiv” vil en måtte vurdere om de åtte komponentene er til stede og fungerer på en hensiktsmessig måte. Slik sett er komponentene også kriterier for effektiv helhetlig risikostyring. Dersom komponentene skal fungere på riktig måte, må det ikke foreligge vesentlige svakheter, og risikoene må være innenfor virksomhetens risikoappetitt.

Den helhetlige risikostyringen vurderes som effektiv innen hver av de fire målsetningskategoriene når styret og ledelsen har rimelig grad av sikkerhet for at de forstår i hvilken grad virksomhetens strategiske og driftsrelaterte målsettinger blir oppnådd, og for at rapporteringen er pålitelig og at gjeldende lover og regler blir etterlevd.

De åtte komponentene vil ikke fungere likt i alle virksomheter. Anvendelsen i små og mellomstore virksomheter kan for eksempel være mindre formell og strukturert. Ikke desto mindre kan små virksomheter likevel ha effektiv helhetlig risikostyring så lenge hver av komponentene er til stede og fungerer på en hensiktsmessig måte.

Begrensninger

Helhetlig risikostyring gir viktige fordeler, men det finnes også begrensninger. I tillegg til faktorene som er diskutert ovenfor, oppstår begrensninger som følge av det faktum at menneskelig dømmekraft i forbindelse med beslutningstaking kan være mangelfull, og at beslutninger angående risikohåndtering og etablering av kontroller må bygge på relativ kost-/nytteverdi. Feilsituasjoner kan videre oppstå som følge av menneskelig svikt (ubevisste feil), og kontroller kan også omgås gjennom samarbeid mellom to eller flere ansatte (bevisste feil). Ledelsen har også mulighet til å overstyre beslutninger tatt i forbindelse med helhetlig risikostyring. Forannevnte begrensninger vil forhindre styret og ledelsen i å ha absolutt sikkerhet med hensyn til virksomhetens måloppnåelse.

Omfatter intern kontroll

Intern kontroll er en vesentlig del av helhetlig risikostyring. Dette rammeverket for helhetlig risikostyring inkluderer intern kontroll, idet det gir en mer håndfast konseptualisering og et verktøy for ledelsen. Intern kontroll er definert og beskrevet i dokumentet *Intern kontroll – et integrert rammeverk*. Fordi dette rammeverket har bestått over tid og danner grunnlaget for eksisterende regler, forskrifter og lover, beholder dokumentet sin status som definisjon av og rammeverk for intern kontroll. Bare deler av teksten i *Intern kontroll – et integrert rammeverk* er gjengitt direkte i foreliggende rammeverk, men ovennevnte rammeverk er innarbeidet i sin helhet i det nye rammeverket gjennom referanser.

Roller og ansvar

Alle ansatte i virksomheten har et ansvar for helhetlig risikostyring. Administrerende direktør har det endelige ansvar og bør ta eierskap. Andre ledere støtter virksomhetens filosofi for risikostyring, fremmer etterlevelse av dens risikoappetitt, og håndterer risikoer innenfor sine ansvarsområder i samsvar med risikotoleransene. Leder for risikostyring, økonomidirektør, internrevisor og andre har vanligvis et spesielt ansvar for å støtte disse rollene. Annet personale er ansvarlig for å utføre helhetlig risikostyring i samsvar med etablerte retningslinjer og rutiner. Styret har et viktig "påse"-ansvar for helhetlig risikostyring, og er oppmerksom på og enig i virksomhetens risikoappetitt. En rekke eksterne aktører, som kunder, forhandlere, forretningsforbindelser, eksterne revisorer, tilsynsmyndigheter og finansanalytikere bidrar ofte med nyttig informasjon når virksomheten skal gjennomføre helhetlig risikostyring. De er imidlertid ikke ansvarlige for effektiviteten og er heller ikke en del av virksomhetens helhetlige risikostyring.

Organiseringen av denne rapporten

Denne rapporten er delt i to bind. Første bind inneholder *rammeverket* i tillegg til dette *sammendraget*. *Rammeverket* gir en definisjon av helhetlig risikostyring, beskriver prinsipper og begreper, og gir veiledning i bruk for alle ledelsesnivåer i foretak og andre organisasjoner når de skal evaluere og forbedre effektiviteten i helhetlig risikostyring. Dette *sammendraget* er en oversikt på høyt nivå beregnet på toppledere, styremedlemmer og tilsynsmyndigheter. Det andre bindet, *Teknikker og verktøy*, gir eksempler på teknikker som kan være nyttige når man skal anvende deler av rammeverket.

Bruken av denne rapporten

Foreslåtte tiltak som kan iverksettes som et resultat av denne rapporten, avhenger av de involverte parter stillinger og roller:

- *Styret* – Styret bør diskutere status for virksomhetens helhetlige risikostyring med toppledelsen og ivareta sin "påse"-rolle etter behov. Styret bør forsikre seg om at de blir underrettet om de mest betydelige risikoene, sammen med tiltakene som ledelsen iverksetter for å sikre en effektiv helhetlig risikostyring. Styret bør vurdere å innhente informasjon fra interne og eksterne revisorer og andre.
- *Toppledelsen* – Denne rapporten henstiller til administrerende direktør om å vurdere organisasjonens evne til helhetlig risikostyring. En mulig tilnærming er at topplederen samler lederne for forretningsenhetene og nøkkelmedarbeidere i ulike funksjoner for å gjøre en innledende vurdering av evnen til og effektiviteten i helhetlig risikostyring. Uansett form bør en slik innledende vurdering gi et grunnlag for å ta stilling til om det er behov for en mer dyptgående og detaljert evaluering, og i så fall hvordan den skal gjennomføres.
- *Annet personale fra virksomheten* – Ledere og annet personale bør vurdere hvordan de ivaretar sitt ansvar i lys av dette rammeverket, og ta opp med ledere på et høyere nivå hva som kan gjøres for å styrke den helhetlige risikostyringen. Internrevisorer bør vurdere om deres fokus på helhetlig risikostyring er vidt nok.

- *Myndigheter* – Dette rammeverket kan fremme et omforent syn på helhetlig risikostyring, inkludert hva som kan oppnås og hva som er begrensningene. Myndighetene kan konsultere dette rammeverket når de skal etablere forventninger, enten gjennom regler eller veiledning, eller når de foretar undersøkelser overfor virksomheter de fører tilsyn med.
- *Faglige organisasjoner* – Organisasjoner som lager regelverk og andre faglige organisasjoner som tilbyr veiledning innenfor økonomistyring, revisjon og beslektede områder, bør vurdere sine standarder og retningslinjer i lys av dette rammeverket. Hvis man kan unngå avvikende begreper og terminologi, vil det være formålstjenlig for alle.
- *Forskning og undervisning* – Dette rammeverket kan være tema for akademisk forskning og analyse, for å se hvor man kan få til framtidige forbedringer. Under forutsetning av at denne rapporten blir akseptert som et felles ståsted for forståelse, bør begrepene og terminologien som benyttes tas inn i pensum ved høyskoler og universiteter.

Med et grunnlag for felles forståelse vil alle parter kunne snakke samme språk og kommunisere mer effektivt. Næringslivsledere blir i stand til å vurdere sine foretaks prosesser for helhetlig risikostyring opp mot en standard, styrke prosessen og styre virksomheten mot de etablerte målsettingene. Framtidig forskning kan baseres på et fastlagt fundament. Politikere og myndigheter kan få en bedre forståelse for hva helhetlig risikostyring er, og hvilke fordeler og begrensninger den har. Når alle aktører benytter seg av det samme rammeverket for helhetlig risikostyring, vil disse fordelene bli realisert.

BESTILLINGSSSEDDEL: COSO ERM på NORSK

	ANTALL	PRIS*	SUM
Helhetlig risikostyring - et integrert rammeverk (sett med begge bøkene)		Kr 600	

* Porto og ekspedisjonsgebyr tilkommer

NAVN: _____ Medlemsnr.: _____

E-post: _____

Leveringsadresse: _____

Fakturaadresse: _____

FAKSES til NIRF: 2323 9701

eller send en e-post med samme opplysningene til post@nirf.org

COSO www.coso.org

COSO is a voluntary private sector organization dedicated to improving the quality of financial reporting through business ethics, effective internal controls and corporate governance.

The Committee of Sponsoring Organizations
of the Treadway Commission

COSO was originally formed in 1985 to sponsor the National Commission on Fraudulent Financial Reporting, an independent private sector initiative which studied the causal factors that can lead to fraudulent financial reporting and developed recommendations for public companies and their independent auditors, for the SEC and other regulators, and for educational institutions.

The following five major professional associations established COSO in 1985: the American Accounting Association, the American Institute of Certified Public Accountants, Financial Executives International, The Institute of Internal Auditors, and the National Association of Accountants (now the Institute of Management Accountants).

Norges Interne Revisorerers Forening www.nirf.org

Norges Interne Revisorerers Forening – NIRF – er interesseorganisasjonen for alle som arbeider med eller har interesse av fagområdene intern revisjon, risikostyring, styring og kontroll og corporate governance. NIRF gir foreningens medlemmer og fagmiljøet generelt, tilbud om nettverk, informasjon, litteratur, kompetanseutvikling samt metoder og verktøy innenfor disse fagområdene. Foreningen forestår godkjenning og tildeling av tittelen Diplomert Intern Revisor, og administrerer i Norge fire globale sertifiseringer med Certified Internal Auditor (CIA) i spissen. Det er nå mer enn 52.000 CIAer over hele verden, hvorav nærmere 100 i Norge.

NIRF er et nasjonalt institutt av det globale The Institute of Internal Auditors (IIA). Foreningen ble etablert i Norge i 1951, og etter at Norsk FinansRevisorForening (tidligere Bankrevisorforeningen) ble innfusjonert med NIRF i 2004, er NIRF med sine vel 600 medlemmer den største internrevisjonsforeningen i Norden. NIRF deler profesjonens fundamentale prinsipper – de etiske regler og standarder for profesjonell utøvelse av intern revisjon – med mer enn 109.000 interne revisorer på verdensbasis.

Nordea

PRICEWATERHOUSECOOPERS